

Додаток
до листа
ГО «Українська Демократія»
від 26.12.2018 № 2612-185

**ЕКСПЕРТНІ ПРОПОЗИЦІЇ,
підготовлені ГО «Українська Демократія» за результатом проведення
громадської експертизи діяльності Міністерства молоді та спорту
України, подані 26.12.2018**

На виконання пункту 5-2. Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади зазначаємо:

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРОМАДСЬКУ ЕКСПЕРТИЗУ:

Ініціатор громадської експертизи:

Громадська організація (далі – ГО) «Українська Демократія»: керівник – Скакун Марко Леонідович; поштова адреса: вул. Велика Васильківська, будинок 145/1, квартира 125, м. Київ, 03150; контактні дані: електронна адреса ukrdemoc@gmail.com, телефон: +38 067 240 30 97.

Предмет громадської експертизи: взаємодія Міністерства з громадськістю.

Мета громадської експертизи:

- 1). Оцінка взаємодії Міністерства з громадськістю;
- 2). Підготовка пропозицій Міністерству щодо залучення громадськості до процесу виконання покладених на нього завдань, а також підвищення рівня взаємної довіри між Міністерством та громадськістю.

Відомості про експертів, які проводили експертизу:

Марко Скакун,

Голова ГО «Українська Демократія».

Підстави проведення експертизи:

Наказ міністерства від 01.10.2018 №4544, виданий на підставі запиту ініціатора від 24.09.2018 №2409-189.

ОЦІНКА ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ МІНІСТЕРСТВА З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Досліджуваний період: 2018 рік станом на дату надходження запиту або видання наказу про проведення експертизи

Оцінка ефективності взаємодії та залучення громадськості здійснювалась за напрямками взаємодії за шкалою 0-5 балів, де:

0 балів – відсутність діяльності за напрямом взаємодії;

1 бал – наявність одиничних проявів/ознак діяльності;

2 бали – діяльність відзначається значним порушенням законодавства (порушення законодавства є переважними в діяльності), відсутність результатів діяльності (залучення громадськості, пропозицій громадськості, їх врахування);

3 бали - діяльності містить незначні порушенням законодавства (порушення законодавства не є переважними в діяльності), наявність незначних результатів діяльності (залучення громадськості, пропозицій громадськості, їх врахування);

4 бали – діяльність повністю відповідає законодавству, проте дискреційні повноваження або не використовуються, або використовуються не на користь громадськості (формальний підхід є переважним в діяльності), наявність середніх результатів діяльності (залучення громадськості, пропозицій громадськості, їх врахування);

5 балів – діяльність повністю відповідає законодавству, дискреційні повноваження використовуються на користь громадськості, метою діяльності є досягнення результату (підхід спрямований на результат), наявність високих результатів діяльності (залучення громадськості, пропозицій громадськості, їх врахування).

Термін «громадськість» в цій експертизі вживається в значенні згідно пункту 2 частини першої статті 1 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме: «громадськість - одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи», що у сукупності з визначенням ЗУ

«Про стратегічну екологічну оцінку» є єдиним значенням, визначеним актами законодавства станом на кінець 2018 року.

Термін «ІГС» вживається в наступному значенні: «інститути громадянського суспільства - громадські об'єднання, професійні спілки та їх об'єднання, творчі спілки, організації роботодавців та їх об'єднання, благодійні і релігійні організації, органи самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації та інші непідприємницькі товариства і установи, легалізовані відповідно до законодавства.

1-О. Оцінка сприяння реалізації права ІГС на звернення

Міністерство не веде окреме діловодство за такими зверненнями та не розподіляє їх на заяви, скарги та пропозиції, що є порушенням. Адже, пунктом 2 частини першої статті 21 Закону України «Про громадські об'єднання» (надалі – Закон № 4572-VI) громадські об'єднання мають право звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами, що передбачає відповідний поділ звернень в діловодстві, а також відповідні права заявника та обов'язки міністерства та його посадових осіб під час розгляду заяв та скарг ГО.

Профспілки, крім загальних прав ГО на звернення, також мають особливі права: під час розгляду пропозиції профспілки міністерству про прийняття або внесення змін до законів і інших нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин, профспілки мають право брати участь у такому розгляді (частини четверта та п'ята статті 21 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»).

Організації роботодавців, крім загального права ГО на звернення, мають звужене право на подання пропозиції. Так статтею 18 Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»

встановлено вимогу подання пропозиції міністерству виключно з питань, пов'язаних з їх статутною діяльністю, отже вони потребують перевірки.

Оцінка напряму взаємодії «Сприяння реалізації права ІГС на звернення» становить 0 балів з огляду на відсутність даних про надходження, реєстрацію та розгляд звернень ЮО та ІГС зокрема, відповідно відсутнє врахування пропозицій ІГС.

1-П. Пропозиції Міністерству щодо вдосконалення взаємодії за напрямом «Сприяння реалізації права ІГС на звернення»

1). Діловодство щодо звернень ІГС вести окремо;

2). Удосконалити реєстраційно-моніторингові картки звернень ІГС, додавши до звичайної картки елементи реєстраційно-контрольної картки звернень громадян, а саме:

Вид звернення - пропозиція (зауваження), заява (клопотання), скарга;

Вид ІГС: ГО, мета діяльності якої не визначена, профспілка, організація роботодавців, ГО осіб з інвалідністю, ГО, метою якої є захист прав та свобод в сфері діяльності міністерства;

Виконано за _____ днів (зазначається фактичний строк виконання);

Результат розгляду звернення (короткий виклад прийнятих рішень з усіх порушених питань);

Вирішено (зазначається характер відповіді на пропозицію, заяву, скаргу - позитивно, відмовлено у задоволенні, повернуто відповідно до закону, залишено без розгляду, надіслано за належністю).

3). За результатами розгляду звернень ЮО надсилати їм електронні відповіді (з накладенням ЕЦП) на адреси електронної пошти, зазначених в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (надалі – ЄДР).

4). Проводити аналіз звернень ЮО приватного права та за результатами складати щоквартальні довідки. Обирати цінні пропозиції.

5). Забезпечити реалізацію прав ІГС відповідно до статті 18 ЗУ «Про звернення громадян».

6). Доповнити інструкцію з діловодства міністерства, включити питання особливостей реєстрації та розгляду в міністерстві звернень ІГС, а також реалізації їх особливих прав та прав заявників.

2-О. Оцінка сприяння реалізації права громадян на звернення

Протягом 3-го кварталу 2018 року міністерством з **171** звернення **23** було переслано за належністю іншим органам, що є доволі позитивним, адже в інших міністерствах частка пересланих за належністю може становити іноді 50%. Позитивно було вирішено **36** звернень – непоганий показник. Щодо **102** звернень надано роз'яснення: сюди відносяться звернення, в яких громадяни просять надати роз'яснення, а також ті, що на час розгляду з обґрунтованих підстав і в межах НПА вирішити позитивно немає можливості, а за наслідками їх розгляду громадян надані вмотивовані вичерпні роз'яснення. Порушено термін надання відповідей щодо **0** звернень. Крім того, **22** звернення були повторними (доволі високий відсоток на таку кількість), тобто в яких громадяни звертались повторно з одного і того питання, вважаючи, що воно не було вирішено по суті, хоча пунктом 1 Указу Президента України № 109/2008 міністерствам було постановлено з'ясувати причини, що породжують повторні звернення громадян.

Крім того, пунктом 4 Указу Президента України № 109/2008 міністерства зобов'язані систематично проводити перевірки стану організації роботи зі зверненнями громадян за Методикою оцінювання рівня організації роботи із зверненнями громадян в органах виконавчої влади. Маючи такі середні показники в цій сфері, міністерство взагалі не проводило таку оцінку за останні 5 років (за наявними даними).

На захист міністерства можна відзначити, що за даними АПУ від міністерства надійшла доповідь Президентові України про стан організації роботи зі зверненнями громадян та вжиті заходи, спрямовані на забезпечення

гарантування реалізації конституційного права громадян на звернення за 1-е півріччя 2018 року, хоча з **18** міністерств такі доповіді надали не всі, а тільки **12**.

Крім того, тим же 1 пунктом Указу Президента України № 109/2008 міністерство має організувати вжиття заходів для поновлення прав і свобод громадян, порушених унаслідок недодержання вимог законодавства про звернення громадян, притягнення винних осіб у встановленому порядку до відповідальності, в тому числі до дисциплінарної відповідальності за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків щодо розгляду звернень громадян. Протягом досліджуваного періоду не було ініційовано **жодного** дисциплінарного провадження щодо порушень в сфері звернень громадян при наявності таких порушень. Так, за даними Уповноваженого ВРУ з прав людини: отримано **7** скарг на міністерство; внесено до міністерства **7** актів реагування Уповноваженого, хоча треба визнати, ці показники є одними з самих низьких серед центральних апаратів міністерств.

Міністерством не було надано підтверджень щодо врахування пропозицій громадян.

*Оцінка напряму взаємодії «Сприяння реалізації права громадян на звернення» становить **2 бали** з огляду на велику кількість повторних звернень, відсутність практики притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, відсутність проведення перевірки стану організації роботи, а саме: діяльність відзначається значним порушенням законодавства (Указу Президента України № 109/2008), інструкція з діловодства не відповідає останнім змінам в законодавстві, відсутнє врахування пропозицій громадян.*

2-П. Пропозиції Міністерству щодо вдосконалення взаємодії за напрямом «Сприяння реалізації права громадян на звернення»

1). Розробити інструкцію з діловодства щодо звернень громадян в міністерстві або внести зміни в чинну інструкцію з урахуванням внесених

змін до ЗУ «Про звернення громадян» у 2018 році та визнання деяких положень неконституційними, та нової Інструкції з діловодства в паперовій формі, затвердженої постановою КМУ від 17 січня 2018 р. № 55.

2). На виконання пункту 4 Указу Президента України № 109/2008 забезпечити систематичне (не рідше 1 разу на півріччя перед поданням доповіді Президенту України) проведення перевірки, за участі громадськості, стану організації роботи зі зверненнями громадян за Методикою оцінювання рівня організації роботи із зверненнями громадян в органах виконавчої влади, затвердженою постановою КМУ від 24 червня 2009 р. N 630. Зразок за посиланням:

https://nads.gov.ua/sites/default/files/imce/zvit_perevirka_shchodo_zvernennya_gromadyan_2.pdf

3). На виконання пункту 1 Указу Президента України № 109/2008 вжити заходів щодо:

- створення умов для участі заявників у перевірці поданих ними заяв чи скарг, надання можливості знайомитися з матеріалами перевірок відповідних звернень шляхом визначення такої процедури;

- запровадження постійного контролю за організацією роботи посадових та службових осіб міністерства зі зверненнями громадян шляхом проведення щотижневих апаратних нарад стосовно звернень;

- з'ясування причин, що породжують повторні звернення громадян, систематичного аналізу випадків безпідставної відмови в задоволенні законних вимог заявників, проявів упередженості, халатності та формалізму при розгляді звернень шляхом аналізу повторних звернень;

- вжиття заходів для притягнення винних осіб у встановленому порядку до дисциплінарної відповідальності за невиконання чи неналежне виконання службових обов'язків щодо розгляду звернень громадян шляхом відкриття дисциплінарних проваджень щодо кожного випадку порушення термінів надання відповідей на звернення та інших порушень.

4). На виконання пункту 4 Указу Президента України № 109/2008 вжити додаткових заходів, спрямованих на поліпшення інформованості населення про стан роботи зі зверненнями громадян у міністерстві, для цього розміщувати на сайті міністерства щоквартальні довідки, які надаються СКМУ, щодо звернень громадян, та доповіді Президентові України про стан організації роботи зі зверненнями громадян та вжиті заходи, спрямовані на забезпечення гарантування реалізації конституційного права громадян на звернення.

3-О. Оцінка залучення міністерством громадськості до здійснення регуляторної діяльності

Плани діяльності з підготовки проектів регуляторних актів затверджено зі значним порушення терміну – 3 місяці (порушено статтю 7 Закону 1160-IV). Відстеження результативності регуляторних актів міністерство проводить відповідно до Методики. Протягом досліджуваного періоду міністерством було підготовлено 1 проект регуляторного акту - http://www.dsmsu.gov.ua/media/2018/05/05/3/3293_5_3_1.pdf . Повідомлення про оприлюднення відповідає закону, АРВ викладено відповідно до додатку 1 Методики, розрахунок витрат відповідно до Додатку 2, а також проведено консультації з малим підприємництвом в рамках проведення М-тесту (відповідно до Додатку 4 Методики).

Оцінка «Залучення міністерством громадськості до здійснення регуляторної діяльності» становить 4 бали, враховуючи переважне виконання вимог Закону 1160-IV, Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, Методики відстеження результативності регуляторного акта, проведення М-Тесту, проте з огляду на наявність невеликої кількості пропозицій/зауважень громадськості до проектів регуляторних актів та відсутність результатів залучення громадськості до самостійного проведення АРВ, відстеження результативності регуляторних актів.

3-П. Пропозиції Міністерству щодо залучення громадськості до здійснення регуляторної діяльності»

1). В повідомленні про оприлюднення проекту регуляторного акта вказувати посилання на проект акта, а не на рубрику сайту міністерства.

2). Готувати щоквартальні звіти щодо здійснення міністерством державної регуляторної політики з описом показників залучення громадськості з зазначенням про наявність/відсутність пропозицій та їх врахування.

3). За результатами оприлюднення проектів регуляторних актів готувати звіти щодо кожного такого проекту з дотриманням вимог до змісту, визначеними пунктом 20 Порядку проведення консультацій з громадськістю.

4-О. Оцінка залучення міністерством громадськості до проведення антикорупційних експертиз

В досліджуваному періоді міністерством не було залучено **жодного** представника громадськості, який, на виконання пункту 3 частини першої статті 21 Закону України «Про запобігання корупції» проводив би громадську антикорупційну експертизу нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, розробником яких було міністерство, та подав за результатами експертизи пропозиції до міністерства.

Оцінка «Залучення міністерством громадськості до антикорупційної діяльності» з огляду на повну відсутність діяльності в цій сфері становить 0 балів.

4-П. Пропозиції міністерству щодо залучення міністерством громадськості до проведення антикорупційних експертиз

1). Створити та поновлювати базу даних ІГС та окремих громадян, метою чи сферою діяльності яких є протидія корупції (надалі – заінтересованих сторін).

2). Створювати перелік чинних НПА, розробником яким може бути міністерство, які потребують проведення антикорупційних експертиз.

3). Надсилати на електронну пошту заінтересованим сторонам перелік чинних НПА, визначених попереднім абзацом, та проектів НПА, розробником яких є міністерство з пропозицією провести антикорупційну експертизу.

5-0. Оцінка залучення міністерством громадськості до консультацій з громадськістю

Орієнтовний План проведення консультацій з громадськістю на 2018 рік затверджено вчасно. Також публікуються щомісячні плани, проте чомусь виключно електронних консультацій, адже є ще публічне громадське обговорення та вивчення громадської думки.

Проаналізуємо дотримання Порядку проведення консультацій з громадськістю стосовно проведення електронних консультацій щодо проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку реалізації програми "Молодіжний працівник" (<http://mmsu.gov.ua/index/ua/material/37073>). Так, інформаційне повідомлення наявне, проте вимоги пункту 17 Порядку взагалі не виконані. За результатом консультацій підготовлено звіт, який за умови відсутності пропозицій та зауважень відповідає пункту 20 Порядку. Проте, виявлено системну помилку в міністерстві (непоодинокі випадки) – посадові особи міністерства помилково вважають електронні консультації з громадськістю публічним громадським обговоренням. Такі випадки зустрічаються часто серед міністерств, адже Регламент КМУ вносить термін «громадське обговорення», внаслідок чого виникає плутанина.

Також можна проаналізувати дотримання Порядку щодо проведення публічного громадського обговорення. Так, інформаційне повідомлення про проведення зустрічі (наради) з громадськістю щодо обговорення проекту типових положень про молодіжні консультативно-дорадчі органи регіонального та місцевого рівнів не містить всіх необхідних елементів

відповідно до пункту 15 Порядку. Крім того, проведенню цієї зустрічі повинно було передувати виконання порядку організації та проведення публічного громадського обговорення відповідно до пункту 14 Порядку. За результатами зустрічі міністерство підготувало звіт, хоча вклало його в результати електронних консультацій, звіт не відповідає пункту 20 Порядку, а саме відсутнє зазначення конкретних пропозицій та їх авторів, а також що конкретно було враховано.

На веб-сайті міністерства наявна рубрика «Вивчення громадської думки», проте в 2018 році такі заходи не проводились. Треба враховувати, що на відміну від поширеного уявлення, що вивчення громадської думки обов'язково потребує залучення сторонніх організацій на платній основі, деякі форми вивчення громадської думки їх не потребують, а саме: проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та заінтересованих сторін; опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки. Остання форма взагалі обов'язкова з урахуванням вимог Указу Президента України № 109/2008. Після проведення таких заходів обов'язково треба готувати звіт відповідно до пункту 24 Порядку.

Оцінка «Залучення міністерством громадськості до консультацій з громадськістю» становить 3 бали з огляду на невідповідність змісту інформаційних повідомлень, порушення порядку організації та проведення публічних громадських обговорень, порушення вимог пункту 20 Порядку до змісту звіту, плутанина з громадським обговоренням за Регламентом КМУ.

5-П. Пропозиції щодо залучення міністерством громадськості до консультацій з громадськістю

1). Задля виконання вимоги Порядку щодо забезпечення репрезентативності консультацій з громадськістю готувати та вести базу

заінтересованих сторін в залежності від напрямку діяльності міністерства (самостійних структурних підрозділів апарату). На початку проведення консультацій з громадськістю надсилати на електронні адреси заінтересованих сторін посилання на розміщений проект акта чи винесене на обговорення питання з проханням надати свої пропозиції та зауваження.

2). Наголосити посадовим особам апарату міністерства, що публічні громадські обговорення організовуються та проводяться строго в порядку, визначеному пунктом 14 Порядку проведення консультацій з громадськістю;

3). Ознайомити посадових осіб апарату міністерства з вимогами до змісту інформаційного повідомлення про проведення консультацій з громадськістю, встановлених пунктами 15 та 17 Порядку.

4). Обов'язково готувати звіти про проведення консультацій з громадськістю не залежно від їх виду та наявності пропозицій/зауважень до них: результати публічного громадського обговорення та електронних консультацій з громадськістю оформлювати звітом відповідно до пункту 20 Порядку. До такого звіту пропонується додавати також аналіз причин відсутності пропозицій/зауважень громадськості та роботу, яку міністерство провело задля залучення громадськості. Щодо результатів проведення заходів вивчення громадської думки складати звіт з дотриманням вимог пункту 24 Порядку.

5). Готувати щомісячні плани також щодо публічного громадського обговорення та вивчення громадської думки, а не тільки електронних консультацій.

6). Обов'язково щоквартально організовувати та проводити заходи вивчення громадської думки шляхом аналізу звернень громадськості у порядку, встановленому пунктом 23 Порядку.

6-О. Оцінка залучення міністерством громадськості до проведення антидискримінаційних експертиз

В досліджуваному періоді міністерством не було залучено жодного представника громадськості, який, на виконання частини першої статті 13 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» проводив би антидискримінаційну експертизу проектів нормативно-правових актів, розробником яких було міністерство, та подав за результатами експертизи пропозиції до міністерства.

Оцінка «Залучення міністерством громадськості до проведення антидискримінаційних експертиз» з огляду на повну відсутність діяльності в цій сфері становить 0 балів.

6-П. Пропозиції міністерству щодо залучення міністерством громадськості до проведення антидискримінаційних експертиз

1). Створити та поновлювати базу даних ІГС та окремих громадян, метою чи сферою діяльності яких є протидія дискримінації (надалі – заінтересованих сторін).

2). Надсилати на електронну пошту заінтересованим сторонам перелік проектів НПА, розробником яких є міністерство з пропозицією провести антидискримінаційну експертизу.

7-О. Оцінка залучення міністерством ІГС до проведення громадських експертиз його діяльності

Протягом досліджуваного періоду щодо діяльності міністерства, крім власне цієї експертизи, проводилось ще дві експертизи, за результатами яких надано експертні пропозиції, а міністерством було видано накази про затвердження заходів з їх реалізації – що є доволі позитивним, можливо, найкращий показник серед міністерств.

Можна позитивно також відзначити, що міністерство завжди дотримується строків видання наказів про проведення громадських експертиз

та вчасно повідомляє про видання наказу про експертизу. Також, можна позитивно відзначити оперативність підготовки матеріалів експертизи, проте матеріали надано не в повному обсязі відповідно до запиту (40%).

Позитивно, однак, можна відмітити дотримання Порядку щодо затвердження наказом міністерства заходів з реалізації експертних пропозицій ініціатора, проте не надано підтверджень виконання цього наказу. Також наявне порушення порядку їх розгляду (спочатку розглядають за участі представників ініціатора, потім затверджують наказом заходи, а не навпаки).

Крім того, структурний підрозділ з контролю апарату міністерства не виконує свої обов'язки щодо контролю наказів міністерства, адже Типовим положенням про структурний підрозділ з контролю апарату міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, затвердженого постановою КМУ від 26 грудня 2003 р. N 2037, визначено, що такий підрозділ веде облік завдань, встановлених наказами міністерства, перевіряє стан їх виконання структурними підрозділами апарату міністерства, готує аналітичні та інформаційні матеріали про хід їх виконання. Отже, наказ про затвердження заходів з реалізації експертних пропозицій виданий, а контроль відсутній.

Оцінка «Залучення міністерством ІГС до проведення громадських експертиз його діяльності» становить 4 бали з огляду на ненадання матеріалів в повному обсязі, на відсутність контролю виконання наказу про затвердження заходів з реалізації пропозицій, порушення процедури розгляду пропозицій, проте з урахуванням затвердження заходів, вчасного видання наказу та підготовки матеріалів експертизи, наявність інших успішно проведених експертиз діяльності міністерства.

7-П. Пропозиції щодо залучення міністерством ІГС до проведення громадських експертиз його діяльності

1). Продовжувати надалі неухильно дотримуватись положень Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності ОБВ, а саме:

- утворювати робочу групу для підготовки матеріалів із залученням представників ініціатора з метою надання матеріалів в повному обсязі;
- розглядати у двотижневий строк експертні пропозиції міністром, його заступниками або державним секретарем (в залежності від предмету експертизи), за участю представників ініціатора громадської експертизи;
- розробляти і затверджувати наказом заходи, спрямовані на реалізацію експертних пропозицій, у десятиденний строк після розгляду експертних пропозицій.

2). Вести облік потенційних ініціаторів громадських експертиз, пропонувати їм проводити громадські експертизи діяльності міністерства за проблемними напрямками діяльності, які потребують експертизи та напрацювання шляхів вирішення відповідно до річних планів робіт та діяльності міністерства.

3). Готувати та розміщувати на сайті міністерства звіти за результатом виконання завдань, встановлених наказом про затвердження заходів з реалізації експертних пропозицій.

8-О. Оцінка залучення міністерством громадськості до роботи консультативно-дорадчих органів та партнерства

Позитивно можна оцінити організацію діяльності колегії відповідно до норм Типового положення та Указу Президента України. Також, при міністерстві утворені та діють безліч консультативно-дорадчих органів, до складу яких входить громадськість. До більшості з них готуються протоколи засідань, що є позитивним. Проте, важко визначитись щодо ролі та активності громадськості в цих органах, не зрозуміло, чи подають вони пропозиції, та чи враховує їх міністерство.

Діяльність ГР можна оцінити позитивно, пропозиції до міністерства подаються, частина з яких враховується міністерством.

Щодо укладених договорів з громадськістю, вони є, проте аналіз їх ефективності та діяльності не проводиться.

Оцінка «Залучення міністерством громадськості до роботи консультативно-дорадчих органів та партнерства» становить 4 бали з огляду на організацію роботи колегії належним чином, залучення ГР, наявність від них пропозиції та врахування міністерством, проте з врахуванням відсутності активної діяльності громадськості в роботі інших консультативно-дорадчих органах, відсутністю розміщення аналітичних довідок щодо роботи в цьому напрямі.

8-П. Пропозиції щодо залучення міністерством громадськості до роботи консультативно-дорадчих органів та партнерства

1). Задля залучення вмотивованих членів консультативно-дорадчих органів та забезпечення прозорості діяльності міністерства проводити відкриті конкурси на набуття в них членства.

2). Наголошувати членам консультативно-дорадчих органів з числа громадськості про необхідність подання пропозицій.

3). Щоквартально проводити аналіз ефективності діяльності консультативно-дорадчих органів, їх окремих членів з числа громадськості, а також аналіз ефективності співпраці за укладеними меморандумами/угодами про співпрацю. За результатами аналізу вживати заходів щодо стимулювання їх діяльності, замінювати неефективних членів, готувати та розміщувати відповідні аналітичні довідки.

9-О. Залучення міністерством громадськості через інформування

Пунктом 1.2. Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади визначено, що структура головної сторінки веб-сайту ОБВ повинна відповідати структурі головної сторінки Єдиного веб-порталу, тобто сайту КМУ - <https://www.kmu.gov.ua/ua> . Головна сторінка сайту КМУ містить розділ «Для громадськості», на головній сторінці сайту міністерства такий або аналогічний розділ відсутній, що є порушенням.

Відповідно до пункту 6 частини першої статті 15 Закону № 2939-VI міністерство зобов'язано оприлюднювати інформацію про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень міністерства. Проте, на веб-сайті відсутня інформація про особливі права деяких ГО, про механізми проведення громадських експертиз (діяльності та проектів НПА), про процедуру ініціювання ІГС консультації з громадськістю, про інструменти участі в регуляторній, антикорупційній, антидискримінаційній діяльності міністерства, про процедуру участі в притягненні держслужбовців апарату міністерства до дисциплінарної відповідальності, про механізм оскарження рішень, дій чи бездіяльності міністерства в судовому порядку та багато іншого.

Оцінка «Залучення міністерством громадськості через інформування» становить 1 бал з огляду на майже відсутність діяльності в цій сфері, тобто наявність одиничних проявів/ознак діяльності, а саме викладення деяких (обмеженої кількості) НПА, що містять такі процедури та механізми, проте витяги та роз'яснення цих механізмів та процедур відсутні.

9-II. Пропозиції щодо залучення міністерством громадськості через інформування

1). Створити розділ «Взаємодія з громадськістю» на першій сторінці веб-сайту міністерства та наповнити наступними підрозділами, опис та зміст яких викласти зрозумілою громадськості мовою (процедури та механізми брати з актів законодавства, проте подавати спрощеною мовою), також наповнювати їх аналітичними матеріалами, звітами, статистикою, успішними прикладами взаємодії з громадськістю, врахованими пропозиціями, описом поточної діяльності тощо:

«Звернення громадян»;

«Звернення об'єднань громадян»;

«Регуляторна діяльність»;

«Антикорупційна діяльність»;

«Антидискримінаційна діяльність»;

«Громадська експертиза»;

«Права ГО»;

«Консультації з громадськістю»;

«Громадська рада»;

«Консультативно-дорадчі органи та робочі групи»;

«Меморандуми про співпрацю»;

«Судове оскарження рішень, дій чи бездіяльності міністерства»;

«Адміністративне оскарження рішень, дій чи бездіяльності міністерства»;

«Механізми притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб міністерства».

2). Розділ «Взаємодія з громадськістю» доповнити також підрозділом «Механізми та процедури представлення інтересів та впливу на реалізацію повноважень міністерства», в опис якого включити всі можливі такі процедури та механізми з гіперпосиланням на відповідні підрозділи розділу «Взаємодія з громадськістю».

10-О. Загальна оцінка організації взаємодії міністерства з громадськістю

Розпорядженням КМУ від 11 квітня 2018 р. № 239-р «Про затвердження завдань, ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державних секретарів міністерств, на 2018 рік» пунктом 4 завдань визначено «Забезпечення взаємодії міністерства із громадськістю», тобто організація взаємодії покладається на державного секретаря.

Виконання завдань зі взаємодії покладається на підрозділ апарату міністерства зі взаємодію з громадськістю, який не має прав, обов'язків та

відповідних повноважень щодо контролю дотримання міністерством законодавства взаємодії з громадськістю, сприяння такій взаємодії, оцінювання діяльності міністерства щодо взаємодії з громадськістю, організації такої взаємодії. Також такому підрозділу не виставляються ключові показники ефективності, саме «ефективності», а не показники діяльності, адже самі по собі голі цифри щодо кількості звернень, експертиз, консультацій з громадськістю, укладених меморандумів, залучених представників громадськості не вказують на ефективність самої взаємодії. Ефективність самої взаємодії міністерства з громадськістю повинна визначатись вкладом, який громадськість робить, щоб допомогти міністерству успішно реалізовувати покладені на нього завдання. Основним завданням в цій сфері повинно бути залучення громадськості до конструктивної співпраці, що дозволить розвантажити посадових осіб міністерства, допоможе якісніше готувати проекти НПА та виконувати інші завдання. Крім того, треба пам'ятати, що державна політика формується та реалізується виключно для громадськості, тому є доцільним організувати її залучення до цього процесу.

Загальна оцінка організації взаємодії міністерства з громадськістю становить 2 бала (18 балів за 9 напрямками поділено на їх кількість).

10-П. Пропозиції щодо організації взаємодії міністерства з громадськістю

1). Підрозділ міністерства, відповідальний за взаємодію з громадськістю, підпорядкувати безпосередньо державному секретарю.

2). Підрозділу міністерства, відповідального за взаємодію з громадськістю, надати повноваження здійснювати контроль за дотриманням міністерством та його посадовими особами законодавства щодо взаємодії з громадськістю, а саме в сферах:

- звернень громадян та ГО (ЗУ «Про звернення громадян», Указу Президента України № 109/2008, інструкції з діловодства, спеціальні закони

видів ГО, Регламент КМУ), для з'ясувати причини порушення строків відповідей, інших порушень, готувати службові записки до КДС на відкриття дисциплінарних проваджень, брати участь в проведенні перевірки стану організації роботи зі зверненнями громадян;

- регуляторної діяльності, для цього контролювати дотримання строків розміщення повідомлень про оприлюднення проектів регуляторних актів, їх змісту, комплектацію (АРВ), проведення тесту малого підприємництва;

- громадських експертиз (діяльності, антикорупційної та антидискримінаційної);

- консультацій з громадськістю;

- діяльності консультативно-робочих органів міністерства;

- інформування громадськості та доступу до публічної інформації.

3). Підрозділу міністерства, відповідального за взаємодію з громадськістю, встановити наступні обов'язки:

- готувати щорічні плани та вносити до них зміни (підготовки регуляторних актів, проведення консультацій з громадськістю, проведення засідань колегії, діяльності консультативно-робочих органів);

- готувати щоквартальні аналітичні довідки з питань взаємодії міністерства з громадськістю, куди включати аналіз ефективності взаємодії, наданих та врахованих пропозицій громадськості, іншого вкладу громадськості в виконання покладених на міністерство обов'язків; аналіз доцільності роботи консультативно-дорадчих органів, її членів та залучених осіб з числа громадськості, укладених меморандумів; аналіз проведених громадських експертиз, звіти з виконання наданих пропозицій; аналіз проведених консультацій з громадськості та результати оприлюднення проектів регуляторних актів;

- надавати консультації громадськості щодо механізмів та процедур, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень міністерства;

- оперативно (протягом 5 робочих днів) та регулярно наповнювати розділ «Взаємодія з громадськістю» веб-сайту міністерства та його підрозділи відповідними матеріалами;
- забезпечувати взаємодію з консультативно-дорадчими органами міністерства та їх членами;
- створювати та вести бази даних осіб (фізичних та юридичних), яких можна залучати до виконання покладених на міністерство завдань з розподілом за напрямками діяльності міністерства (самостійних структурних підрозділів), здійснювати пошук таких осіб за допомогою моніторингу ЗМІ, інтернет-джерел, звернень громадськості, запитів на публічну інформацію, на проведення консультацій з громадськістю, громадських експертиз тощо;
- надавати підтримку (консультативну та організаційну) посадовим особам міністерства щодо взаємодії з громадськістю: проведення консультацій з громадськістю, консультацій в рамках тесту малого підприємництва, забезпечення роботи консультативно-дорадчих органів, залучення громадськості тощо.